

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2009/10:28

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:28

Fredagen den 19 mars

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 22 februari 2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för allmänna frågor den 22 mars 2010**

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat.

Jag vill börja med att anmäla att vi har haft skriftligt samråd om Montenegros deltagande i Operation Atalanta. Det samrådet avslutades den 18 mars kl. 16.00 och det fanns stöd i nämnden för regeringens ståndpunkt. Det finns möjlighet att återkomma till statsrådet Ohlsson och kabinettssekreteraren om A-punkter.

Nu hälsar vi statsrådet Birgitta Ohlsson och kabinettssekreterare Frank Belfrage välkomna.

På föredragningslistan står först en återrapport från mötet i rådet den 22 februari. Finns det något att tillägga till det utskickade, statsrådet?

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Nej.

Anf. 3 ÅSA LINDESTAM (s):

Fru ordförande! Vi har läst dessa papper med stort intresse. Det normala är att vi vet vilket land som säger vad. Det är vi tacksamma för i andra ärenden. Men just här kan vi inte utläsa vilket land som säger vad. Jag hoppas att det blir en ändring i fortsättningen.

Jag är också nyfiken på ministrarnas inlägg i den här delen av ärendet.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

På GAC-mötet diskuterades två frågor, nämligen EU 2020 och klimatfrågan. Jag redogjorde vid förra mötet i EU-nämnden för vilka frågor jag skulle lyfta upp.

Vi kan börja med klimatfrågan. Jag lyfte fram tre perspektiv. Det var att bygga allianser, inte bara med de stora spelarna, det vill säga USA, Kina och Indien, utan också med utvecklingsländer. Det andra var att bygga förtroende. Många medborgare och politiker världen över har i dag drabbats av ett slags klimattrötthet. Vi måste få energi i frågorna. Att bygga förtroende är oerhört viktigt. Sedan är det förstås fråga om att bygga system. Copenhagen Accord är det som vi har att utgå från som ett slags bas. Det är viktigt att systemet byggs upp.

Jag nämnde också att det kommer att genomföras ett möte i Tyskland i Bonn i maj. Det ska vara ett slags förmöte inför det stora mötet i Cancún i Mexiko i november.

Det andra fältet som lyftes upp var förstås EU 2020. Det var en allmän och bred diskussion där vi diskuterade, med stor samsyn, att de 24 riktlinjerna bör bli färre. Nu är det fem mål som diskuteras. Där lyfte jag förstås fram regeringens prioriteringar vad gäller jämställdhet. Europa har inte råd att ha världens mest välutbildade hemmafruar. Vi har varit tydliga med att vi måste få in inte bara en analytext, vilket kommissionen har hörsammat från Sverige, utan att det också måste vara ett tydligt mål att kvinnor och män ska jobba lika mycket. I den diskussionen fick jag stöd av kommissionens vice ordförande Šefčovič och av Spaniens utrikesminister Moratinos som ledde mötet. Det var flera som hörsammade det.

Statsminister Fredrik Reinfeldt, finansminister Anders Borg och jag har jobbat intensivt med att förankra just tjänstedelsperspektivet. Vi driver frågan hårt att det ska bli ett konkret mål, vilket jag kommer in på under nästa punkt.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna, och går vidare till dagordningen inför rådet för allmänna frågor den 22 mars. Vi har punkt 3 som gäller resolutioner, yttranden och

Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):
Nej.

Anf. 7 HANS LINDE (v):

En av resolutionerna från EU-parlamentet är intressant. Den handlar om Peking + 15, FN:s handlingsplan för jämställdhet. Det finns en uppmaning från Europaparlamentet att EU inom ramen för det regelverk som Lissabonfördraget har inrättat ska bli part i konventionen om avskaffande av all diskriminering av kvinnor, Cedawkonventionen. Det är en intressant tanke. Jag skulle vilja höra den svenska regeringens förhållningssätt till uppmaningen från Europaparlamentet.

Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Regeringen välkomnar Europaparlamentets resolution om Peking + 15. Vi var aktiva när det begav sig, och vi tycker att den är oerhört viktig.

Resolutionen i sig stämmer väl överens med de slutsatser som rådet antog i november om EU:s institutioner och att medlemsstaterna ska jobba med åtaganden i Pekingplattformen. Nu handlar det mycket om implementering och att trycka på så att Europeiska unionen med sina höga ambitioner när det gäller jämställdhet också lever upp till idealen. Det finns mycket att göra på en hel del fält, som Hans Linde är medveten om. Jag tror att vi kan få lite starkare press.

Anf. 9 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen, och vi går vidare till punkt 4, Förberedelser inför Europeiska rådet.

Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Allmänna rådet har ett möte på måndag. Vi jobbar framför allt ur två perspektiv. Det ena perspektivet är att dels förbereda statsministrarnas möten i Europeiska rådet, dels jobba med de breda, horisontella och mer långtgående frågorna vad gäller Europeiska unionen. Vi ska konkret förbereda Europeiska rådets möte torsdag–fredag. Annars är det inga övriga substanspunkter.

Eventuellt kommer frågan om utrikestjänsten, EEAS, att tas upp. Det kommer kabinetssekreterare Frank Belfrage att informera ytterligare om. Jag kan nämna att det har tillkommit – vi fick besked nu på morgonen – ett extra möte på måndag. GAC-mötet börjar kl. 16, men mellan 15 och 16 kommer utrikesministrarna och EU-ministrarna att träffas för att diskutera bland annat EEAS, även om det är utrikesministrarnas huvudbord.

Nämnden har fått ta del av utkastet till slutsatser. Det behandlades sent i går i Coreper. Det går nu till allmänna rådet, och vi får en ny version som väntas inför måndagens möte. Det här är en hetsig och sen process där vi hela tiden får jobba med våra inspel.

Kommissionens förslag har varit föremål för behandling i EU-nämnden tidigare. Vid Europeiska rådets möte ska strategins övergripande inriktning, ett antal gemensamma kvantitativa målsättningar och en ny styrningskultur beslutas. Till grund för diskussionen vid allmänna rådet finns utkastet till slutsatser inför Europeiska rådet och summeringar av diskussionen om EU 2020 i rådet, som också har delgivits EU-nämnden tidigare.

Det som tydligt framgår är att Europeiska unionen behöver en ny och förstärkt strategi. Det handlar om ökad samordning på fältet, till exempel att stärka tillväxtpotential, främja kunskap och innovation, ställa om till en grön ekonomi med hög sysselsättning och social sammanhållning. En intensiv debatt sker också för tillfället vad gäller flaskhalsar för tillväxt, hur man ska tackla detta på både EU-nivå och nationell nivå. Reformprogrammet tas sedan fram av medlemsstaterna på nationell nivå respektive av kommissionen på EU-nivå. Slutsatsen handlar mycket om att stärka styrningen och genomförandet av strategin.

Regeringen ställer sig i stort bakom förslaget till slutsatser. Det råder en relativt stor samsyn om detta mellan länderna på europeisk nivå. Det handlar om att främja EU:s – Europas – långsiktiga tillväxt och full sysselsättning.

Några saker som vi har valt att betona speciellt är att peka på vikten av ett ökat arbetskraftsutbud och sysselsättning bland kvinnor i Europa. Detta är en central faktor för hållbar tillväxt och välfärd. Vi har inte råd med att så många länder har så pass många procent av arbetskraften, det vill säga kvinnor, som inte deltar över huvud taget. I en del länder är

det knappt 40 procent av kvinnorna som yrkesarbetar. Även om Sverige står sig väl behöver fler länder bli mer intensiva. Det här tycker vi ska återspeglas i strategins mål, inte bara som en analystext utan också som ett konkret mål. Nota bene att allmänna rådet, GAC, inte kommer att diskutera målen utan mer om ingångarna.

Jag nämnde tidigare en väl fungerande inre marknad och global frihandel. Vi lyfter också fram vikten av ett gemensamt EU-patent, omställningen till ett kunskapssamhälle och en konkurrenskraftig och grön ekonomi. Det är frågor som vi har valt att lyfta fram. Det gäller naturligtvis även sunda offentliga finanser.

Klimatfrågan har varit på dagordningen på miljørådet den 15 mars och Ekofin den 16 mars. Det gällde framför allt klimatfinansiering. Nu är fokus på hur EU ska gå vidare med en internationell klimatpolitik efter Köpenhamn. Vid tidigare GAC-möte i februari deltog också Connie Hedegaard, kommissionär från Danmark, som ansvarar för klimatfrågor. Vi tycker att det är oerhört viktigt att hon får en stark och progressiv roll i detta arbete.

Allmänna rådets roll när vi har möte på måndag är att bevaka samstämmigheten bland de olika rådskonstellationerna för att försöka få en progressiv politik. Målet är en heltäckande överenskommelse inom FN-systemet. Det behövs utsläppsminskningar för att nå tvågradersmålet. Där står vi fast och är tydliga. Kommissionens bedömning av de fortsatta internationella förhandlingarna är att det sannolikt kommer att vara ganska svårt att hinna utarbeta bindande avtal redan till Mexikomötet senare i år. Om man diskuterar bedömningen med framför allt USA – en oerhört viktig och strategisk partner att få med sig – är sannolikheten liten att president Barack Obama får mandat att ingå ett bindande avtal redan till Cancún. Det är så spekulationerna är nu. Utan USA kommer vi inte att uppfylla kraven på omfattningen av utsläppen.

Behovet av en global överenskommelse för klimatet är inte mindre. EU får inte sänka sina ambitioner. Vi måste vara ledande på detta fält. Det handlar om att trycka på andra parter att de också går vidare. Vi ska dra lärdomar av Köpenhamn och ha en aktiv dialog, vilket flera ministrar som jobbar med dessa frågor gör för att kunna genomföra Köpenhamnsöverenskommelsen.

En viktig fråga som ofta kommer upp är finansieringen. 2,4 miljarder euro är utsatta för snabbstartsbidragen. De löper 2010 till 2012. De frågorna var också uppe vid föregående möte med EU-nämnden.

Det är glädjande, tycker vi från svensk position, att kommissionen analyserar hur EU kan skärpa sitt mål från 20 till 30 procent i utsläppsminskningar till 2020 jämfört med 1990. Här är den svenska positionen att Sverige är tydligt med att slutsatstexten bör referera till det högre antagandet om 30 procent. Det är en diskussion som pågår. Olika länder är olika ambitiösa. Vi tycker att man ska referera till 30 procent. EU ska vara tydligt med att vi är öppna för att ingå en andra åtagandeperiod i Kyotoprotokollet under vissa förutsättningar.

Vi tror att det som har kommit fram hittills är en bra utgångspunkt för fortsatta diskussioner inom EU och med andra parter. Som många i EU-nämnden, som är aktiva i dessa klimatfrågor, vet har klimatfrågorna över lag tappat visst tempo globalt. Det gäller inte minst bland en del EU-länder. Därför är det viktigt att Sverige och andra länder fortsätter att ha ledartröjan.

Anf. 11 MONICA GREEN (s):

Först och främst vill jag anmäla en avvikande mening. Vi följer upp det vi tidigare har sagt. Det kommer att vara en debatt om EU 2020 på onsdag i riksdagen när den svenska ståndpunkten ska antas. Vi socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister har en gemensam reservation. Vi menar att man tydligare ska bygga på de tre benen med grön tillväxt, fler jobb och full sysselsättning. Full sysselsättning är målet för alla. Det gäller naturligtvis män, kvinnor och ungdomar. Ungdomsarbetslösheten är på tok för hög i Europa och inte minst här i Sverige.

De tre benen – ekonomi, finansiell ordning och reda, tillsyn, full sysselsättning, sociala dimensionen med jämställdhet och utbyggd äldreomsorg och barnomsorg – har inte kommit med tillräckligt tydligt i regeringens dokument. Det är därför som vi har lämnat in en avvikande mening, som vi nu följer upp.

Anf. 12 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

2009/10:28

19 mars

Fru ordförande! Jag vill fråga om Europa 2020. EU har dokumenterat stor kapacitet när det gäller att skriva bra mål framöver. Detta är inget att kritisera på något sätt. De är alla viktiga mål.

Hur tänker man sig att följa upp detta så småningom? Det är viktigt att skriva bra mål, men det är också viktigt att dra lärdom av varandra, hur man lyckas mellan de olika länderna. Man kan tänka sig att kommissionen har någon form av benchmarkingarbete där man relaterar till hur länderna har lyckats när det har gått en viss tid så att andra kan lära av dem som har haft framgång i sammanhanget. Det är viktigt att uppföljning finns med från början. Om det är tänkt nu skulle det vara intressant att få veta något om det. Om det inte är så vill jag gärna skicka med tanken i de kommande förhandlingarna.

Anf. 13 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Jag har två frågor. Den första är lite mer allmän. Ministern talade om en ny styrningskultur. När det gäller allmänna rådet och dess roll i beaktande av Lissabonfördraget undrar jag hur det kommer att bli och vilken styrningseffekt ministern anser att allmänna rådet kan komma att få. Vad kommer helt enkelt att hända med allmänna rådet? Det var min första fråga.

Min andra fråga handlar om översättningen av ordet tillväxt. Man talar från regeringshåll om inkluderande tillväxt i stället för att säga tillväxt för alla. Ministern har i ett skriftligt frågesvar till mig, daterat den 17 mars, sagt att inkluderande tillväxt får tillskrivas en snabb direktöversättning av engelskans *inclusive growth* och att man nu, när man har tillgång till den officiella svenska versionen, ska använda den. Därför undrar jag varför man inte gjort det i detta dokument.

Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Jag börjar med Christina Axelssons andra fråga. Vad gäller översättningen använder vi uttrycket tillväxt för alla. Christina Axelsson har helt korrekt noterat att det varit en slarvig översättning. Det beklagar jag och ska föra det vidare.

Vad gäller Christina Axelssons första fråga om allmänna rådets roll nämnde jag vid det föregående samrådet i EU-nämnden att vi efter GAC-mötet skulle ha en middag med Van Rompuy, och det hade vi också. Då var det en diskussion om just rådets roll, och man kan säga att det framför allt är två huvuduppgifter som utkristalliserat sig.

Den första uppgiften är att förbereda stats- och regeringschefernas möten – förbereda diskussionen, vara involverad i påverkansarbetet för att föra fram punkter. Jag har exempelvis jobbat intensivt tillsammans med statsministerns kansli vad gäller jämställdhet, att det ska vara ett tydligt mål om att kvinnor i Europa ska jobba lika mycket som män och att vi måste få högre sysselsättning bland kvinnorna.

Den andra uppgiften är förstås att jobba med de långsiktiga frågorna, de som är horisontella och sprider sig över flera olika departement och ministerier i de skilda länderna. Det kan röra sig om långtidsbudgeten, EU 2020 och även en del om klimat, som ju är en ganska bred fråga. Det är dessa två fält vi alltså är ansvariga för.

Sedan är diskussionen alltid intensiv om hur mycket makt ett råd ska ha, om man ska addera saker eller inte, men det är de två nu redovisade paraplyfälten som är vårt mandat.

Holger Gustafsson ställde en mycket relevant fråga – hur vi ska leva upp till detta EU 2020. Det kommer naturligtvis att behöva återkrävas rapportering. Det sker framför allt vid Europeiska rådets möten. Många av antagandena rör frågor som inte beslutas på EU-nivå utan handlar om att försöka få länderna att via nationella handlingsplaner ta ansvar.

Från regeringens sida anser vi exempelvis inte att Bryssel, Europeiska unionen, ska besluta om barnomsorg och hur den exakt ska se ut i olika länder. Samtidigt ser vi ett tydligt samband. Om fler kvinnor ska kunna yrkesarbeta och också vara mammor är det viktigt att ha en god barnomsorg. Där ställer vi gärna upp som förebild genom att visa att vi i Sverige har ett högt barnafödande jämfört med andra länder samtidigt som vi också har en hög välfärd. Det handlar alltså om att vara en förebild och visa på åtgärder som leder i rätt riktning. Det är mycket viktigt.

Låt mig även nämna EU:s riktlinjer. De kommer att utgöra implementeringsmekanismer för hur vi tydligare ska kunna nå målen.

Monica Green lyfte upp en fråga i anslutning till den avvikande meningen från oppositionen. Där vill jag å det bestämdaste hävda att i en aspekt som Monica Green tog upp, nämligen jämställdhet och sysselsättningsmål, har den svenska regeringen varit den absolut klaraste, tydligaste och tidigaste rösten inom Europeiska unionen när det gällt att lyfta upp dessa frågor. Anders Borg har jobbat intensivt med frågorna, statsminister Fredrik Reinfeldt likaså, och även jag själv.

Det är viktigt att se att sysselsättningsmålet i sig är relevant, men man måste också reflektera över vikten av ökad sysselsättning bland kvinnor och ha en långsiktig strävan. Den kommer inte att kunna genomföras i dag, i morgon eller i övermorgon, men det ska vara samma sysselsättningsnivå för kvinnor som för män. Där har vi haft ett mycket konkret och tydligt engagemang.

Det är en process som pågår parallellt i kommissionen. Där har man tydligt lyssnat in och köpt Sveriges analystexter, feministiska analystexter gällande genus och jämställdhet, men nu gäller frågan det konkreta målet. Det är där vi måste se till att det också blir resultat.

Anf. 15 MONICA GREEN (s):

Birgitta Ohlsson nämnde inte ungdomsarbetslösheten speciellt. Eftersom det är ett stort problem, inte minst i Sverige, är det viktigt att även den tas med.

Dessutom vill jag när det gäller att trygga jobben lägga till att vi inte får försätta oss i en situation där löntagare ställs mot varandra, att löntagare som kommer från ett annat land diskrimineras genom att de får jobba för lägre lön. Det är mycket viktigt att ha med sådana skrivningar i ett dokument för framtiden.

Anf. 16 MAX ANDERSSON (mp):

Ordförande! Vad gäller EU 2020 anmäler Miljöpartiet avvikande mening med hänvisning till den reservation vi har i utskottet.

Föga förvånande tycker Miljöpartiet samma sak om klimatpolitiken i dag som förra veckan då vi anmälde avvikande mening. Den kvarstår således – även om det hörs en del uppmuntrande ord från regeringen om att höja ambitionerna. Det har noterats.

Jag har en liten fråga till ministern. Hur bedömer ministern sannolikheten för att det efter det amerikanska valet i november kanske ska börja hända någonting vad gäller möjligheten att få till stånd en bra klimatöverenskommelse i höst? Jag tror inte att det kommer att hända särskilt mycket före det amerikanska valet, men det kommer ju en tid efter valet också.

Anf. 17 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Jag tror, som jag nämnde tidigare, att det är ett stort ansvar som just nu åligger Europa att bygga kloka allianser med länder som USA, men också med Indien och Kina, för att få fart på det hela. De stora nedsmutsarna i världen måste ta ett mycket större ansvar.

Jag är dock något pessimistisk vad gäller den amerikanska utvecklingen, att man till Cancúnmötet ska hinna få fram tillräckligt progressiva beslut. Därför ligger det ett ännu större ansvar på EU att inte tappa fart och kraft. Vi är ett slags motor i detta, och vi måste välja att satsa på en radikal hållning för unionen.

Det är dock viktigt att i debatten om den globala klimatpolitiken inte stirra sig blind på de största nedsmutsarna i världen utan även hjälpa de kanske allra mest utsatta länderna, inte minst utvecklingsländerna. Vi har också avsatt biståndsresurser för detta. Det gäller inte bara de traditionella utvecklingsländerna utan även de önationer vilkas hela existens vilar på att någonting görs åt klimatet.

Jag är, som sagt, något pessimistisk till att USA ska hinna nå fram till beslut före valet.

Anf. 18 STAFFAN DANIELSSON (c):

Fru ordförande! Vi har haft Lissabonstrategin. Den har handlat om viktiga frågor som vi varit brett överens om, nämligen att vi ska få ett Europa och ett EU med en stark och hållbar tillväxt och kanske bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi. Ungefär så var väl formuleringarna i Lissabonstrategin.

När vi nu stämmer av den är frågan om vi är där eller inte, och det kanske vi inte är. Med sådana handlingsprogram blir det lätt mer prat än ull. Det låter mycket, men resultaten lämnar en del övrigt att önska. Detta får dock inte hindra oss från att verkligen lyfta fram positionerna och jobba vidare.

Därför undrar jag hur EU-ministern ser på den nya strategin EU 2020 relativt Lissabonstrategin. Är den mer precis och handfast? Jag tycker nog det även om det fortfarande återstår en hel del.

2009/10:28

19 mars

Det finns en liten komplikation i detta. Det är bra med mätbara mål, och det är bra att man tillsammans kan gå vidare. Europeiska rådet ska ha en stärkt roll. Det ska finnas landspecifika rekommendationer och gemensamma regelverk. Kan det även handla om sanktioner mot enskilda länder? Det handlar om att få med alla länder, men samtidigt ska varje land ha det egna avgörandet.

Hur ser EU-ministern på gränsdragningen mellan kollektivt beslutsfattande, som binder alla länder, kontra att med kraft få med alla på vagnen och uppmuntra länderna att verkligen ta sina törnar?

Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Vi får hela tiden betänka att allt måste hållas inom fördragets gränser. Det är den spelplan vi har.

Vad gäller just miljöområdet finns där inte utrymme för sanktioner på samma sätt som annars. Där handlar det mer om name, blame and shame. Alla länder vill i en tid av ökad klimatmedvetenhet ha en god standard, och därför blir det mer känsligt om man inte vidtar åtgärder för att gå i rätt riktning.

När vi diskuterar klimat- och miljöfrågorna är det viktigt för många länder att även få in energifrågorna i det större perspektivet. Inte minst bland östländerna är det viktigt att koppla ihop dessa frågor. Om man ska bli av med exempelvis smutsig kolkraft, bli av med energiformer som vi alla vet är mycket skadliga för miljön och naturen, måste man koppla det till en progressiv energipolitik. En av de centrala sakerna för Sverige i EU 2020 är en resurssnål och grön ekonomi. Om vi ska ta oss ur fossilberoendet måste vi se hur tillväxten kan gynnas av en sådan ambition.

Jag gjorde nyligen en resa till de baltiska länderna, Estland, Lettland och Litauen, och besökte även Finland och Polen. Det framgick tydligt hur man där försöker hitta en del mycket progressiva projekt med gröna jobb, grön teknologi och tillväxt. Det finns mycket vi i Sverige kan lära ut, men det finns också mycket vi kan lära av andra länder.

Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN:

Därmed är vi redo att gå till beslut. Jag vill dock först fråga Vänsterpartiets Hans Linde hur det är med avvikande mening.

Anf. 21 HANS LINDE (v):

Vi håller ihop i oppositionen och vidhåller vår avvikande mening från förra gången då vi diskuterade EU 2020-strategin.

Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga men med avvikande mening från s, v och mp.

Enligt mina anteckningar förväntas det tillkomma en ny dagordningspunkt angående EEAS, det vill säga utrikestjänsten. Man kommer tydligen att diskutera frågan på båda rådsmötena. Är det rätt uppfattat?

Anf. 23 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det kommer att bli något slags gemensam seans under måndagen. Höga representanten Catherine Ashton kommer då att stämma av en del av sina tankar efter den diskussion som utrikesministrarna hade med henne vid det informella utrikesministermötet, Gymnichmötet, i Córdoba. Hon står nu inför att lägga fram sitt förslag före månadsskiftet. Därefter har hon en ganska stram tidtabell eftersom förslaget ska vara färdigberett och förhoppningsvis även antaget före april månads utgång.

De frågor hon kommer att vilja stämma av och diskutera med utrikes- och Europaministrarna är status för EEAS, alltså utrikestjänsten som kommer att vara ett särskilt organ, inte i kommissionen och inte i rådssekretariatet utan någonstans mitt emellan. Juridiken kring detta är inte den absolut lättaste.

Där finns även frågan om tjänsteföreskriftsmaterian och hur den ska hanteras, det vill säga hur bemanningen av det organigram som hon arbetar med ska gå till. Hon har som riktlinje – detta togs fram redan under det svenska ordförandeskapet i det riktlinjepapper som stats- och regeringscheferna antog i oktober – att när allt är utrullat och man tittar i backspegeln ska en tredjedel av bemanningen komma från medlemsstaterna och två tredjedelar från den personal som i

Det kommer att finnas ett sinnrikt system inte minst för hur man utser cheferna, både cheferna i Bryssel och delegationscheferna, samt hur den beslutsprocessen ska se ut och hur urvalsarbetet ska ske. Särskilt från svensk sida har vi betonat nödvändigheten av att detta sker i en transparent ordning, att det ska finnas full insyn i hur det hela går till.

Det finns också frågor om hur man framöver ska programmera de olika biståndsinstrument som EU förfogar över. Det gäller utvecklingsfonden, närhets- och grannskapsinstrumenten och de instrument som är till för att hjälpa kandidatländerna att förbereda sig för ett kommande EU-medlemskap.

Hur ska programmering ske, och hur ska man dra skiljelinjer mellan det arbete som ska göras inom ramen för Catherine Ashtons utrikestjänst och det som ska skötas av kommissionstjänstegrenarna? Där börjar också en konsensus komma fram innebärande att det blir någon form av arbetsfördelning där det strategiska arbetet kommer att ligga på EEAS och genomförandearbetet, programarbetet och projektarbetet kommer att ligga på kommissionen.

Det finns också som alltid en budgetaspekt på detta. Hur ska budgetfrågan stå? Framför allt: Hur självständiga kommer EEAS och den höga representanten att vara när det gäller hanteringen av utrikestjänstens egen budget? Allt detta ska vara klart så att rådet är färdigt med detta före april månads utgång.

Sedan följer en genomgång med Europaparlamentet, eftersom Europaparlamentet enligt Lissabonfördraget också ska ge sitt godkännande. Det gäller framför allt tjänsteföreskrifterna, som är en förordning, men även budgetaspekten. Det är där parlamentet kommer att ha synpunkter. Det kommer säkert att bli en ganska så intrikat förhandling mellan rådet och parlamentet.

Det finns inget underlag för den diskussionen. Den höga representanten kommer helt enkelt att vilja stämma av en del och testa en del av sina idéer innan hon lägger fram sitt skarpa förslag före månadsskiftet.

Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN:

Det skulle vara intressant att få höra mer. Det här handlar ju om maktfördelning, och då vet vi vad som händer med människor. Tror kabinetssekreteraren att det kommer att gå bra och att det kommer att bli en bra arbetsfördelning mellan utrikesministrarna och höga representanten, eller är det fullt krig på gång?

Anf. 25 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordföranden har satt fingret precis på den rätta punkten. Det är klart att det är en viss spänning mellan institutionerna. Det är alldeles tydligt mellan kommissionen och den höga representanten. Vi ska heller inte glömma den permanenta ordföranden som också kommer att ha en roll i hur EU agerar som global aktör.

Det är klart att där finns spänningar. Det manifesteras bland annat i frågan om programmeringen, arbetsfördelningen mellan EEAS och kommissionen. Det manifesteras också i beslutsprocessen när man utser chefer och delegationscheferna.

Vi har från svensk sida drivit detta fullt i enlighet med Lissabonfördragets artiklar 18 och 27 men också med den ordförandeskapsrapport som vi tog fram och tog initiativet till i höstas. Vi är mycket glada för att vi gjorde det. Det har gett en plattform som välsignades av stats- och regeringscheferna.

Där står det väldigt tydligt att den höga representanten måste ha autonomi och ha beslutsförmåga. Den kan alltså inte naggas i kanten. Samtidigt måste någon form av god harmoni finnas mellan institutionerna. Vi kan inte tappa energi genom intern infighting.

Det budskap som uttalades mycket tydligt i Córdoba vid det informella utrikesministtermötet var att institutionerna måste här bli sams och hjälpas åt.

Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i dag. Det är inte någon ståndpunkt eller så.

Det är också en middag med Europeiska rådets ordförande. Finns det något mer att säga om den?

Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Nej, det finns det inte direkt.

Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN:

I anslutning till rådets möte ska det vara ett stabiliserings- och associeringsråd med EU–Kroatien. Finns det någonting att säga där?

2009/10:28

19 mars

Anf. 29 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Nej, fru ordförande, det finns det inte.

Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi har A-punkter som härrör till statsrådets ämnesområde. Jag hoppas att ni har hunnit titta igenom de eventuella A-punkterna och undrar som det finns några frågor. Jag finner inte så.

Vi tackar så mycket för i dag och önskar trevlig helg.

2 § Utrikes frågor

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 22 februari 2010

Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 mars 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd den 22 mars 2010

Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till utrikesfrågorna. Jag vill anmäla att i den utdelade blå mappen finns ett papper, Draft Council Declaration. Det handlar om Iran. Jag antar att kabinettssekreteraren kommer att komma tillbaka till det papperet. Det finns också A-punkter som vi kan diskutera om någon så skulle önska.

I anslutning till rådets möte är associeringsrådet EU–Israel struket.

Vi börjar med punkten 3, Haiti. Frågan var senast i EU-nämnden den 19 februari.

Anf. 32 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Utrikesministrarna kommer att få en uppdatering av läget. Framför allt kommer de att ge klar- tecken till den linje som de menar att den höga representan- ten ska ta vid givarkonferensen den 31 mars i New York.

Det är Catherine Ashton som kommer att representera EU och framföra ett antal EU-budskap vid den givarkonferensen. Samtidigt har medlemsstaterna själva möjlighet att vara re- presenterade och säga sitt. Idén är att vid mötet kommer Catherine Ashton att presentera EU:s totala pledge, men samtidigt kommer det att framgå vad de enskilda medlems- staterna ger så att alla hittar rätt.

Konferensen hålls med delat värdskap mellan FN och USA och med stöd av Brasilien, Kanada, EU, Frankrike och Spanien. Det är den länderkrets som kallas för Friends of Haiti och som redan har haft ett antal faddermöten för att stötta återuppbyggnadsprocessen i Haiti. Det är också vad rådsslutsatserna som nämnden har fått handlar om.

Vid givarkonferensmötet i New York kommer Haiti att presentera sin nationella strategiska plan. Samtidigt kommer

också en behovsanalys att presenteras, Post-disaster needs assessment.

2009/10:28

19 mars

Vi har från svensk sida framhållit vikten av att principerna från mötet i Montreal den 25 januari med gruppen Friends of Haiti ska respekteras och lyftas fram. Det är ägarskap, samordning, hållbarhet, effektivitet, inklusivitet och accountability, eller på svenska ansvars- och kontrollprincipen, det vill säga att man ska kunna redovisa hur de olika bidragen har kommit att användas. Det låter generellt. Men vi menar att det är väldigt viktigt att principerna spikas och att de får vara vägledande för arbetet.

Vi har också från svensk sida varit angelägna att betona FN:s primat i det arbete och samordningsarbete som sker. Vi tycker att det är mycket viktigare än det som ibland framförs från olika EU-staters sida att EU måste synas. Det må vara så, och det är kanske riktigt. Men det får inte ske på bekostnad av FN:s övergripande samordningsansvar.

De rådsslutsatser som antas kommer att antas som en A-punkt. Det kommer en särskild annotering som vi ska skicka under dagen. Det bestämdes i Coreper i går att det inte kommer att klubbas som en B-punkt, utan rådsslutsatserna kommer att antas som en A-punkt.

De går ut på att presentera mandatet för den höga representanten. Där ingår vidare uppdraget till henne att ge en översikt av EU:s samlade stöd till Haiti efter jordbävningen humanitärt, polisiärt, bilateralt etcetera. EU:s samlade bidrag till Haiti kommer också att presenteras i det sammanhanget. Då kommer man även att lyfta fram den solidaritet som EU vill ge uttryck för.

Rådsslutsatserna anger att återuppbyggnadsarbetet ska präglas av just biståndseffektivitet, en effektiv arbetsfördelning och internationell samordning av insatserna. Man kommer att nämna särskilt FN, Världsbanken och Interamerikanska utvecklingsbanken under ledning och ansvar av Haitis regering. Haitis ägarskap är väldigt viktigt att lyfta fram, och det måste säkerställas.

EU kommer enligt slutsatserna att inrätta ett särskilt samordningsorgan för sina insatser på Haiti, som kallas för ett hus, för att bättre koordinera EU:s insatser och understödja den gemensamma programmeringen. Rådet kommer också att beställa från kommissionen och andra berörda EU-

instanser ett strategipapper om hur EU kan bidra långsiktigt framöver.

Haitidiskussionen kommer att ge avstamp för en diskussion och en utvärdering. Det finns en liten punkt om detta i slutsatstexten avslutningsvis. Vad har vi lärt oss av Haitiinsatserna för EU:s del vad gäller EU:s förmåga till snabb reaktion? Vilka resurser borde finnas och vilka mekanismer bör finnas så att EU snabbt kan bidra och hjälpa till vid naturkatastrofer av typen Haiti?

Där finns en tankeskola som leds av Frankrike, Belgien och Italien som har drivit denna tes. Vi och några andra har samtidigt bromsat lite. EU måste naturligtvis bidra och kunna mer aktivt och effektivt medverka i sådana sammanhang. Men vi får inte äventyra FN:s övergripande samordningsansvar.

Jag tror att vi i texten har hittat en bra kompromiss mellan dessa tankeskolor. Texten är överenskommen mellan alla 27 medlemsstater och går därför som en A-punkt.

Anf. 33 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Jag har fått lite information om Haiti också på annat håll. Jag vet att det initialt var oerhört turbulent. Ett bekymmer som FN flaggade upp var att det fanns politiska företrädare som gärna ville komma dit med tv-team. Man försökte från FN:s sida styra undan den här typen av spektakulära utåtriktade saker. Jag tycker att det är oerhört viktigt att man nu i det fortsatta arbetet tar med att det är hjälpinsatserna som måste prioriteras när det gäller flygplan etcetera.

Det vore intressant att höra om kabinetssekreteraren har någon uppfattning om det är pengar som är det akuta behovet just nu eller koordinationen på plats. Det haitiska samhället var ingalunda fullfjädrat i vare sig sin logistik eller sitt beslutsfattande tidigare. Det var ett samhälle i stark utveckling där det saknades mycket.

Det är möjligen så, vilket också har framkommit, att de lokala beslutsfattarna inte alltid är så tillmötesgående. Det kan gälla sådana enkla saker som att bygga avlopp för att FN ska kunna bygga hus och skapa vettiga sanitära förhållanden.

Av dessa tre, är det pengar, koordination eller de lokala beslutsfattarna som ni upplever som det stora bekymret för närvarande?

Jag tänker lite grann på detta med balansen i texten. Om man utgår från vad som hände under tsunamikatastrofen framstod Italien som ett föredöme i räddningsinsatserna. De var väldigt snabbt på plats och evakuerade människor etcetera.

Man har kanske ett annat sätt att se på räddningsinsatserna än vad vi har. Det tar lite längre tid för oss att fatta beslut. Det viktiga är kanske att vi kan ta till vara de goda sidor som vårt sätt att agera har och även italienarnas sätt att agera så att det inte drar ut på tiden i onödan. Jag skulle inte vilja att Sverige förhalar på något sätt de räddningsinsatser som kan behövas på olika håll runt om i världen.

Vi har olika tradition. Det tycker jag är viktigt att tänka på. Vi arbetar på olika sätt. Vi är duktiga på vissa saker, och italienarna är duktiga på andra saker. Det gäller att se till att det kompletteras på bästa sätt så att de inte bromsar oss och vi inte bromsar dem. Det är viktigt att få med.

Vi var några som träffade FN:s katastrofsamordnare. Just när det gällde insatsen på Haiti bland befolkningen var de amerikanska trupperna, USA:s trupper, tydligen oerhört mycket mer uppskattade i det arbete de gjorde än FN-trupperna.

Vi kan inte bara tro att FN alltid gör allting allra bäst. Även i det fallet måste man se vem som gör saker och ting bäst. Det viktiga är resultatet och inte vem som står som huvudman i varje fråga.

Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är egentligen två frågor i samma härad. Jag tror att det finns en allmän medvetenhet om att det är biståndet och hjälpen som är det viktiga snarare än de utåtriktade aktiviteterna. Som ett exempel kan nämnas att EU:s höga representant Catherine Ashton fick kritik för att hon inte flög till Haiti under dag ett. Men hennes resonemang, som vi tycker är rimligt, var att hon förmodligen bara skulle vara i vägen om hon kom rusande enbart för att bli sedd i tv-rutan. Det viktiga var ändå att katastrofinsatserna sattes in. Sedermera har hon besökt Haiti och naturligtvis haft ett stort engagemang i arbetet.

Det är lite som det Bodil Ceballos är inne på: Det gäller att försöka få den rätta balansen och den rätta mixen. Vår

filosofi, som jag tror att de flesta nu bekänner sig till, är att det viktiga är att biståndsgivarna inte springer omkull varandra och att man faktiskt får någon form av plan för vad som behövs och vad som är mest akut och i vilken sekvens. Det är klart att det under de allra första dygnen efter jordbävningen handlade om att få dit de team som kunde hjälpa människor och rädda dem från omedelbar död och skada. Då har man inte många timmar eller dygn på sig. Det har naturligtvis första prioritet. Det kom väldigt snabbt ut en hel del expertis här.

De amerikanska resurserna, som fanns nära geografiskt med massiva möjligheter att med helikoptrar och annat managera flygplatsen, som snabbt visade sig vara en flaskhals, var oerhört uppskattade. Utan de amerikanska insatserna hade förmodligen skadorna varit oerhört mycket större, speciellt under det inledande skedet.

Vilken är flaskhalsen? frågade Bengt-Anders Johansson. Jag tror inte att pengafrågan är den värsta flaskhalsen. Vi får väl se hur utfallet blir av givarkonferensen den 31 mars och återkomma med en mer bestämd uppfattning om detta. Men de två andra områdena som Bengt-Anders Johansson satte fingret på är definitivt klara problemområden, dels att se till att samordningen fungerar – det börjar gå bra nu – dels naturligtvis den svaga samhällsstrukturen, precis som Bengt-Anders Johansson var inne på. Redan före jordbävningen hade de haitiska myndigheterna väldiga problem att få en vettig samhällsstyrelse.

En av uppgifterna har varit att försöka stötta de skakade haitiska strukturerna och få dem att leva upp till sitt ansvar för ägarskapet. Naturligtvis har FN och givarsamfundet haft en mycket viktig roll i att försöka hjälpa till i den processen. Där har vi naturligtvis fortsatt stora problem. Därför kommer det också att bli intressant att ta del av den presentation som Haiti självt kommer att göra på givarkonferensen med sin egen nationella strategi för återuppbyggnaden och framtiden.

Italienarna har alltid varit väldigt snabba. Samtidigt har väl många, däribland Sverige, varit mer av den systematiska sorten, som först gör en behovsanalys: Vad vill FN av oss, och vad är det som behövs? Man försöker sedan skicka den expertis och de resurser som behövs i just det fallet. Det är lite av en kulturskillnad ibland. Jag kan inte annat än hålla

Anf. 36 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Jag har ett litet tillägg. Vi ska ha klart i minnet att hela FN:s ledningsstruktur i Haiti slogs ut. Den första kontakten var en enda person som satt med en mobiltelefon och knappt kom igenom, eftersom det var ett sådant tryck.

Sedan är det bara att konstatera att det är många som häcklar USA i olika sammanhang, men det är faktiskt det enda land i världen som har kapacitet att få dit både utrustning och personal. Vi får vara tacksamma för att den resursen fanns.

Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 4 om Chile, jordbävningen och tsunamin. Detta är en ny fråga i nämnden.

Anf. 38 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det blir en snabb uppdatering. Bedömningen är att det här inte ska ta någon lång stund på måndagens möte. Kommissionsledamoten Georgieva, som är ansvarig för det humanitära stödet, kommer att vilja briefa rådsgruppen över läget i Chile och EU:s insatser.

Där är det en annan situation än i Haiti. Chile ligger inte i botten på fattigdomslistan utan befinner sig snarare i kretsen av medelinkomstländer med fungerande strukturer och fungerande samhälle. Därför har Chile på ett helt annat sätt än Haiti kunnat ta tag självt i katastrofinsatserna för att styra och samordna givarsamfundets verksamhet och insatser. FN, EU, Världsbanken, Interamerikanska utvecklingsbanken och övriga givare är alla mycket aktiva där.

För svensk del har vi hörsammat appellen om medverkande i EU:s samordnings- och planeringsteam och har skickat en teamledare, en ingenjör och en logistiker som deltar i EU-laget som är på plats för att planera och hjälpa till med att styra de olika bistånds- och katastrofinsatserna.

Chilenarna har avhört och har bett att få en bro. MSB har just skickat dit två tekniker för att planera och förbereda för en sådan broinsats. Vidare har vi svarat upp mot Röda Kor-

sets appell om 6,4 miljoner US-dollar. Sida har via Svenska Röda Korset beslutat om ett bidrag på 5 miljoner kronor.

De olika biståndsbitarna ska ses i ett större sammanhang. Det är detta som kommissionen vill briefa ministrarna om. Vi förväntar oss inte någon särskild diskussion, och det är inga beslut som ska tas, utan det är en informationspunkt.

Anf. 39 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag blir lite nyfiken. Vi hade den här diskussionen i går. Spanien har väldigt stora intressen i Chile. Spanien äger 80 procent av allt vatten. De övriga 20 procenten är det andra länder som äger. Spanien äger en stor del av de bensinbolag, elbolag etcetera som finns. Det skulle vara intressant att veta hur pass de engagerar sig i frågan om Chile och hur pass villiga de är att bidra.

Anf. 40 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag kikar i en tabell som finns över de olika insatserna. Spanien har naturligtvis, precis som man kunde vänta sig, varit mycket aktivt och skickat framför allt en lång rad olika expertteam, både ett läkarteam och ett brandskyddsteam, olika logistik, hälsovård och mycket utrustning. De har varit där och lämnat bidrag. De har varit mycket engagerade, framför allt i det första skedet.

Anf. 41 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 5, Afghanistan. Frågan var senast i nämnden den 19 februari, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 42 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Detta är en punkt som har tillkommit på svensk begäran. Bakgrunden till det är att vi har haft en hel del utveckling vad gäller Afghanistan. Vi har haft Londonkonferensen i slutet av januari med en bred krets av aktörer i Afghanistan. Vi ser redan nu förberedelsearbetet för nästa Afghanistankonferens, som kommer att äga rum i Afghanistan, i Kabul. Man talar om juni eller augusti. Vi hade själva på EU-sidan antagit en plan i oktober, under det svenska ordförandeskapet, med hur de olika civila momenten skulle kunna stärkas.

Vi har ett antal nya personbyten i Afghanistan som berör oss. Vi har en ny EU-representant, den före litauiske utrikesministern Ušackas, vars nominering för övrigt kommer att klubbas just i samband med FAC på måndag. Vi har en ny FN-representant. Generalsekreterarens man i Kabul var tidigare som ni vet norrmannen Kai Eide. Nu blir det den svensk-italienske experten Staffan de Mistura, som tidigare för övrigt var FN-representant i Bagdad och som har ett långt förflutet i dessa mycket besvärliga och svåra situationer där FN är indraget. Vi har utomordentligt stora förhoppningar att han kommer att bidra till att stärka FN-insatsen i Afghanistan.

Sedan har vi valet i september som måste förberedas. Vi har ett tryck när det gäller valinstitutionella reformer. Allt detta har gjort att vi har menat att det är mycket viktigt att vi ”upprätthåller momentum”. Det är därför vi har tagit initiativ till att ministrarna ska föra en diskussion om Afghanistanläget nu för att hålla trycket uppe och se till att det arbete som ska göras faktiskt görs.

Vi är lite oroliga att en hel del av de uppslag som vi var överens om under hösten ännu inte har materialiserats i form av konkreta beslut. Det är därför vi menar att vi inte får låta tiden gå.

Den centrala frågan är hur EU ska kunna bidra till det fortsatta strategiska arbetet i Afghanistan. Vi vill naturligtvis verka tillsammans med andra för att de parlamentsval som planeras att hållas i september blir trovärdiga och ”inklusive” och att de genuint reflekterar den afghanska folkviljan.

Vad gäller de valinstitutioner som finns, den oberoende valkommissionen och valklagokommissionen, är det väldigt viktigt att dessa organs opartiskhet och oberoende säkras. Det är någonting som vi lyfter fram i det internationella samfundet och lyfte fram i samband med Londonkonferensen för president Karzai. Det är viktigt att de reformerna sker, så att vi optimerar möjligheten till ett bra och korrekt val i september.

Vi vill också i det sammanhanget sända signalen om betydelsen av att de åtaganden som president Karzai har gjort när det gäller reformer upprätthålls. Det finns ett tryck på att han faktiskt levererar och att vi ser framsteg i god tid före Kabulkonferensen senare i sommar.

Det är bakgrunden. Nämnden har fått den text till råds-slutsatser som har förberetts. Jag sammanfattar dem snabbt. Det handlar om att välkomna den dubbelhattade EU-representanten, Vygaudas Ušackas. Han kommer att ersätta den tidigare särskilde representanten, italienaren Sequi, och kommissionens delegationschef, en tysk – därav jargonguttrycket ”dubbelhattad”. Därmed finns också en person på hög politisk nivå som vi hoppas ska vara den politiska kraft som ska representera EU i den väldigt politiserade arbetsmiljö som råder i Kabul.

Slutsatserna ska lyfta fram några av de centrala resultaten från Londonkonferensen, som ökande afghanskt ansvar för säkerheten, förbättrad samhällsstyrning och korruptionsbekämpning, valreformen, som jag har nämnt, återintegrering och försoning. Rådsslutsatserna förväntas betona vikten av att den afghanska regeringen inför den kommande konferensen i Kabul genomför de åtaganden man har inför den afghanska befolkningen. Jag nämnde vad Karzai har sagt och lovat att han vill göra.

Vi på EU-sidan ska återupprepa vårt åtagande om fortsatt och långsiktigt stöd i enlighet med handlingsplanen för regionen, som vi spikade i höstas under det svenska ordförandeskapet, och därvid också lyfta fram behovet av bättre samordning och samverkan med FN och ISAF samt hela tiden ha målsättningen om afghanskt ägarskap för ögonen. Det är de som ska ta över ansvaret.

I rådsslutsatserna betonas särskilt parlamentsvalen i september, som jag nämnt, och behoven av snabba och fokuserade reformer för att valen ska bli helt trovärdiga. Jag har nämnt vilka de valinstitutioner är som opartiskt och oberoende måste finnas på plats. De lyfts särskilt fram i slutsatserna.

Slutligen hänvisas till betydelsen av en politisk process i Afghanistan, och i det sammanhanget välkomnas den fred-sjirga, som det heter, som kommer att hållas den 29 april i Kabul. Det hänvisas även till det toppmöte mellan EU och Pakistan som äger rum den 21 april. Vi har ju hela tiden haft det regionala greppet där Afghanistan och Pakistan ska ses i ett sammanhang.

Vi hade en ganska gedigen föredragning i går både i utrikesutskottet och i det kombinerade utrikes- och försvarsutskottet, så jag misstänker att vi har fått all information som Utrikesdepartementet är villigt och berett att ge oss. Därför är det kanske inte helt meningsfullt att ställa ytterligare frågor.

Vänsterpartiet brukar ju inte anmäla avvikande mening när vi bara berör EU:s civila insatser. Där har vi inte haft några starka invändningar. Men jag ser i de rådsslutsatser som finns nu att man kopplar detta till och berör frågan om ISAF:s närvaro också, och då har jag inte så många alternativ annat än att anmäla avvikande mening med känd argumentation.

Anf. 44 ÅSA LINDESTAM (s):

Jag har två frågor. När det gäller valet i höst, vad finns det för lessons learned i förhållande till det som hände tidigare? Vi vet ju att det var lågt valdeltagande och många var rädda att rösta. Dessutom kom vintern i andra omgången, och sedan upptäckte man en del saker som inte var bra.

Vad kan man konkret göra inför det här valet? Vad kan EU göra där?

Sedan undrar jag om korruptionen som vi ofta nämner att vi ska få att försvinna på något sätt. Vad tänker EU göra mer konkret för att kunna få bort korruption i ett land som är så pass fattigt som det här landet ändå är?

Anf. 45 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi hade i förra valet ett särskilt EU-valobservatörsteam. De lämnade efter sig en mycket gedigen rekommendationslista över just precis det som Åsa Lindestam är inne på, nämligen lessons learned och vad det är som måste rättas till.

Det som särskilt sticker ut i den diskussionen är betydelsen av opartiska, oberoende valinstitutioner, alltså dels valkommissionen som ska övervaka och se till att valet äger rum och att det går korrekt till, dels valklagokommissionen till vilken man kan anföra klagomål över oegentligheter som man vill ska belysas och utredas.

Det var med anledning av det mycket bra arbete som valklagokommissionen sist gjorde som medförde att man kunde styra upp och korrigera en del av de hemskheter som

vi kom att se. Men ytterst handlar det naturligtvis om att det från regeringens och presidentens sida måste finnas en genuin politisk vilja att se till att det blir ett bra val. Det blev ju en ganska våldsamt internationell kritik som jag vill hoppas att presidenten har tagit till sig.

Det var ett budskap som var väldigt tydligt när han mötte det internationella samfundet i London i januari att här fanns förväntningar på att han måste se till att rätta till de felaktigheter som vi kunde se och att han måste göra reformer. Där har han en vägkarta i den rekommendationslista som EU lämnade efter sig.

Det är också naturligtvis betydelsefullt att vi från det internationella samfundets sida på nytt kan ha ett mycket intensivt valobservationsmönster. Det är samtidigt inte det lättaste, därför att vi har en säkerhetssituation som gör att det i vissa områden är mycket svårt dels att genomföra valet, dels att observera detta. Vi har ett stort problem där. Inte minst i talibankretsar gör man allt för att försöka sabotera valen. Säkerhetsdimensionen kommer alltså att vara A och O.

Det kommer naturligtvis också att behövas en finansiering av valarbetet, men där är det nu någon form av avvaktande inställning från givarsamfunden då man först vill se att reformerna är på gång, och sedan kommer finansieringen. Men alla givare har naturligtvis intresse av att val äger rum och att det blir ett bra val. Pengarna kommer inte att saknas för att försöka stötta finansiellt, men man vill se att de nödvändiga reformerna görs. Det kanske är en av de mest avgörande punkterna i strategin framöver.

Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande mening från Vänsterpartiet.

Som de uppmärksamma ledamöterna har märkt glömde jag att ta upp återrapportherna, så innan vi kommer till punkt 6 som handlar om uppföljning av Gymnichmötet vill jag att vi tar upp återrapportherna från den 22 februari och 5–6 mars.

Finns det någonting att tillägga om återrapportherna?

Fru ordförande! Jag var beredd på återrapporterna, men sedan tänkte jag att det kanske inte blev något av med anledning av dem!

När det gäller den 22 februari har nämnden fått en skriftlig rapport från mötet i Bryssel, och kan jag därtill lägga två punkter som avhandlades under lunchen.

Den ena punkten gällde Ukraina. Den höga representanten lyfte fram den vikt som EU fäster vid nära relationer till Ukraina och av att uppmuntra fortsatt EU-närmande från den nya administrationen under presidenten Janukovitj.

I debatten underströk flera ministrar frågor som energisäkerhet, stärkt frihandelsregim med Ukraina, signaler om visaliberalisering på sikt och finansiellt stöd för återupprättad makroekonomisk balans. Samtliga områden är dock avhängiga av fortsatta reformer för ökad rättssäkerhet och mot avregleringar i ekonomin.

Här har EU en viktig roll, konstaterades det, genom att erbjuda incitament i form av ett stegvis fördjupat partnerskap samtidigt som det formulerades tydliga villkor för vad Ukraina har att uppfylla. Det är alltså vägen mot associerings- och partnerskapsavtalet.

Den andra punkten handlade om Afghanistan, och där informerades den höga representanten ministerkretsen om att hon förordade att Litauens tidigare utrikesminister Vygaudas Ušackas skulle utses till dubbelhattad EU-representant i Afghanistan. Det beslutet ville hon stämma av informellt, och det är det som nu också materialiseras i konkret form på måndag. Ušackas kommer för övrigt att delta i Afghanistan-diskussionen och få ord på vägen.

Jag glömde att säga att ett syfte med vår vilja att tala om Afghanistan var att Ušackas ska känna att han har utrikesministerkretsen med sig och både kan säga sitt men också få med sig ett budskap.

Det var om själva FAC. Sedan har vi haft det informella utrikesministermötet, det så kallade Gymnichmötet, i Córdoba den 5–6 mars. Där var det framför allt EEAS och EU som global aktör med fokus på förhållandet till de framväxande stormakterna, de så kallade BRIC-länderna – Brasilien, Ryssland, Indien och Kina – som var de teman som ministrarna ville diskutera. Sedan hade man därutöver en diskussion om Mellanöstern. Avslutningsvis hölls den tradit-

ionella lunchen med kandidatländerna Makedonien, alltså Fyrom, Turkiet och Kroatien.

Det var det första mötet under Lissabonfördraget, och det leddes därför av Cathrine Ashton. Att formatet var informellt var i syfte att möjliggöra mer reflekterande och strategiska diskussioner än vid de reguljära mötena. Ministrarna var utan medarbetare och inga protokoll fördes, så det blev därmed en ganska fri diskussion.

Gällande EEAS uttrycktes starkt stöd för den höga representanten och det arbete som hon nu leder för att bygga upp en samlad och stark utrikestjänst. Arbetet har tagits vidare till diskussion i Coreper, och som jag nämnde tidigare förväntas det färdiga förslaget att läggas fram av den höga representanten någon gång i slutet av mars. Därefter tar förhandlingar vid med kommissionen och Europaparlamentet, och siktet är som sagt inställt på att det ska vara klart före april månads utgång. Det är en mycket stram tidtabell, men det är en tidtabell som vi spikade redan i höstas i det regeringschefsriktlinjepapper som vi tog fram. Vi är glada i dag att vi faktiskt skrev in en ordentlig tidtabell, för annars hade det här haft en benägenhet att flyta vidare.

Vad gäller EU som global aktör betonades i Córdoba behovet av utvecklade och gemensamma strategier från EU:s sida gentemot BRIC-länderna, och i förhållande till ländernas ökade politiska betydelse i fråga om klimat, energi, ekonomi med mera menar ministrarna att de kanske får för lite uppmärksamhet och att unionen måste utveckla en mer fokuserad och långsiktig hållning. Cathrine Ashton fick i uppdrag att utarbeta en femårig plan för EU:s prioriteringar i det avseendet.

Under Mellanösterndiskussionen om fredsprocessen diskuterades det aktuella läget – vi återkommer till det – och relationerna till Israel och Palestina. Det är en punkt som jag kanske kan väva in när vi kommer till Mellanöstern senare på dagordningen.

Vid kandidatlunchen som avslutade Córdoba-mötet gjordes den sedvanliga genomgången av var de olika kandidatländerna står i sina respektive anslutningsprocesser. Det hölls också en diskussion om Bosnien och Hercegovina där det fanns enighet om att fortsätta att engagera de politiska ledarna i enlighet med det upplägg som vi mejslade fram under vårt ordförandeskap och som vi lade fram i vad som

Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporterna till handlingarna och får anse att även punkt 6 om uppföljning av Gymnichmötet är genomgången.

Vi kommer till punkt 7, Övriga frågor och Vitryssland står först på schemat.

Anf. 49 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det har varit en lite förvirrad diskussion i Bryssel och i Coreper om vilka övriga punkter det ska bli. Det verkar som att Vitryssland inte blir aktuellt nu utan förmodligen kommer upp senare i april. Däremot har man enats om tre övriga punkter, och det är Moldavien, Ukraina och Libyen. Jag kanske bara snabbt kan gå igenom dem.

Vad gäller Moldavien är det ett polskt initiativ, och det handlar om en diskussion om vilken form av signal som EU bör skicka till Moldavien som ju står inför en konstitutionell förändring. I den moldaviska, inrikespolitiska debatten och i arbetet har man inte lyckats enas om att välja ny president, för den erforderliga kvalificerade majoriteten har hela tiden saknats i det moldaviska parlamentet. I allmän frustration vill nu den moldaviska regeringen göra en konstitutionell förändring så att det ska bli lättare att välja president. Man vill göra denna konstitutionella förändring genom att genomföra en folkomröstning i början av sommaren.

Ett antal varningsflaggor har höjts när det gäller detta, inte minst av den i det sammanhanget mycket tunga Venedigkommissionen som är knuten till Europarådet och som har varnat Moldavien för att åsidosätta de regler som finns i dag i konstitutionen om hur man ändrar konstitutionen. Där står det hur det ska gå till med den kvalificerade majoritet som krävs i parlamentet.

Nu vill den moldaviska regeringen kortsluta den processen och gå över parlamentets huvud och direkt till folket. Det kan man göra i vissa sammanhang, men inte genom att åsidosätta dagens konstitution. Venedigkommissionen varnar alltså för detta.

Sedan har man diskuterat vad som är alternativen. Enligt konstitutionen ska man gå till nyval, men nu visar det sig att

det finns få partier i Moldavien som vill gå till nyval, vilket har varit en komplikation. Det är alltså lite av ett dilemma, men Moldavien är mycket lyhört för signalerna från Europa, inte minst från Europarådets Venedigkommission och EU. Det är den diskussionen som ministrarna vill föra, alltså om vilken typ av signal man ska skicka till Moldavien.

Ett möte av givarmöteskaraktär ska äga rum i nästa vecka, den 24 mars, där en konsultativ grupp kommer att se över den finansiella situationen för Moldavien. Det vill kanske ministrarna växla några ord om.

Vi är angelägna om att fortsätta att stötta den demokratiska utvecklingen i Moldavien. Vi är angelägna om att utveckla de samarbetsspår som finns både när det gäller handel och visaliberaliseringar och över huvud taget att ge Moldavien en ordentlig plats i det östliga partnerskapet. Det är ett störande moment över hur de vill förfara med sin konstitutionella förändring. Det kanske tarvar en genomgång i EU-kretsen och en återkoppling till moldavierna.

Sedan har vi punkten om Ukraina. Det är återigen ett polskt initiativ. Mest vill man få en återrapportering från kommissionen, förhoppningsvis av Barroso själv, därför att president Janukovitj, den nye ukrainske presidenten, gjorde den politiskt mycket viktiga markeringen att han gjorde sitt första utlandsbesök till Bryssel. Jag tror att det var en markering i förhållande till Ryssland, som naturligtvis den nya ukrainska presidenten och regeringen vill ha ett bra förhållande till. Men man har ändå velat markera betydelsen av att gå vidare i samarbetet med EU, framför allt föra i hamn förhandlingarna om ett partnerskaps- och associeringsavtal som vi dess värre inte blev färdiga med i höstas under det svenska ordförandeskapet.

Nu finns det kanske vissa förhoppningar att det ska gå bättre därför att det kommer att vara en situation i Kiev där president, premiärminister och regering kommer att dra åt samma håll; de är sams. Vi kommer kanske att slippa en sådan situation som tidigare där president och premiärminister spillde mycket av sin politiska energi på att bekämpa varandra, vilket gjorde det svårt att föra inte minst EU-samarbetet framåt.

Vi talar om samma variabler och ingångsvärden som tidigare. Det är fråga om handelsliberaliseringar, på sikt visali-

beraliseringar och olika former av finansiellt stöd till Ukraina, allt inom ramen för det östliga partnerskapet.

2009/10:28

19 mars

Den tredje punkten handlar om Libyen, som vi har haft uppe i nämnden tidigare. Det emanerar egentligen från konflikten mellan Libyen och Schweiz som har lett till en upptrappning av spänningen sedan först Schweiz, som är medlem i Schengen, spärrade 188 namngivna libyer att träda in i Schweiz. Därmed spillde det över till hela EES-området, och Libyens retaliation var att sätta punkt för alla viseringar för alla EES-medborgare till Libyen. Det har inneburit ett avbräck inte minst i det kommersiella samarbetet mellan Europa och Libyen.

Det är därför som Malta, med stöd av Italien, har bett att få ha en diskussion över hur man ska hantera konflikten och hur man skulle kunna hantera någon form av nedtrappning. Vi får höra hur Malta och Italien vill lägga upp den diskussionen.

Anf. 50 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen angående Moldavien, Ukraina och Libyen.

Vi går vidare till punkt 10, Mellanöstern. Den frågan var senast i nämnden den 4 december då det anmälades avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 51 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det blir en diskussionspunkt vid lunchen, och den ska inte sluta i några slutsatser. Ingångsvärderna för den diskussionen är rätt givna. Amerikanerna hade kommit fram till en uppgörelse med den palestinska sidan, Fatah, den palestinska myndigheten, å ena sidan och Israel å den andra sidan om igångsättande av fredsförhandlingar, indirekta sådana, med USA som mellanhand. Detta skulle stadfästas bland annat i samband med ett besök av vice presidenten Biden. När han var i Israel kom det ut information om att den israeliska regeringen förberedde ett beslut om utvidgning av bosättningarna i östra Jerusalem, 1 600 nya bosättare.

Det blev naturligtvis en väldigt skräll. De tänkta fredsförhandlingarna har kommit att uppskjutas. Vi vet inte när de eventuellt kommer att återstartas. Senator Mitchell, som var tänkt att vara mellanhanden, har förklarat att han inte kom-

mer till några sådana samtal på ett tag i varje fall. Vi får se om det går att fånga upp bitarna senare.

I dag äger ett möte rum i kvartetten i Moskva, alltså kvartetten bestående av FN, EU, Ryssland och USA. Kvartetten har inte skrätt orden. Det finns ett mycket kraftigt uttalande som kom för några dagar sedan där man fördömer det israeliska beslutet. EU har varit på den linjen genom Catherine Ashton som har fördömt och krävt reversering av beslutet. Det är sannolikt att vi kommer att få höra liknande tongångar när kvartetten möts i dag i Moskva.

Som ordföranden berättade och där jag bekräftade att så är fallet har man uppskjutit associeringsrådet Israel–EU. Den officiella förklaringen är kalenderskäl, men det är lätt att förstå att den situation som nu finns naturligtvis säkert spelat in.

Vid den diskussion som ministrarna kommer att föra över lunchen i närvaro för övrigt av Tony Blair, kvartettens utsände för statsbyggnadsarbetet i Palestina, kommer säkert även andra moment i Mellanösternekvationen att vädras, som samspelet och fredsförhandlingar med Syrien, där vår egen utrikesminister nyligen gjorde ett besök. Sedan kommer man säkert att diskutera status av försoningssamtalen mellan Fatah och Hamas, det hela naturligtvis i skuggan av Irandiskussionen. Nu är Iran inte en särskild punkt, men Iran-dimensionen är tydlig i varje diskussion om fredsarbetet i Mellanöstern.

Där kan jag nämna att det finns ett särskilt uttalande som är under förberedelse. Det diskuteras fortfarande formuleringar just i denna stund. Vi har ännu inte den slutliga texten som diskuteras och förhandlas i Bryssel. Den handlar om en kraftig reaktion från EU:s sida över de olika teknologiska störningar som Iran bedriver mot utländska radio- och tv-sändningar, satellitsändningar, mot Internettillgången och mobiltelefoni. EU gör en mycket kraftig markering mot hindren för yttrandefriheten och möjligheten att medverka i att följa informationen. Det har bland annat skett i Internationella teleunionen, ITU, i Genève. Även andra insatser kan övervägas. Över huvud taget vill EU markera att det här tar man på största allvar och vill fortsätta att följa.

Den exakta texten kommer förmodligen att vara rätt nära den som nämnden har, men som sagt har vi i denna stund inte de slutliga formuleringarna.

Inledningsvis måste jag säga att jag tycker att lady Ashtons uttalande var bra och tydligt i sin kritik. Men någonstans börjar man känna att det inte är första gången vi hör tydlig kritik. Vi har tidigare i nämnden sett att rådsslutsats efter rådsslutsats kommer där man kritiserar Israel. Men vad får det för konsekvenser? Någonstans måste det finnas en gräns där man går från ord till handling, där man börjar inte bara reagera utan agera. Jag vet inte riktigt var den gränsen går. Vad får kritiken för konsekvenser för förbindelserna EU–Israel?

Jag ställde en fråga i går när vi hade föredragning i utrikesutskottet och fick inget svar, därför skulle jag vilja ställa den igen. Nu har kabinetssekreteraren haft ett drygt dygn på sig att kolla upp det. Det gäller de politiska förbindelserna mellan EU och Israel. Vi har gång på gång fått information i nämnden om att uppgradering av de politiska förbindelserna är fryst. Det förstår jag fortsätter att vara fryst. Däremot har jag fått uppgifter på annat håll om att det finns andra delar av EU:s relationer till Israel där man fortsätter att fördjupa samarbetet. När det gäller vissa handelspolitiska frågor har man gett Israel ytterligare fördelar i form av möjligheter att exportera varor till EU under bättre förhållanden. Det finns diskussioner när det gäller att fördjupa det polisiära samarbetet mellan EU och Israel. Man ska bland annat tillåta Israel att bli associerad medlem i Europol.

Jag tycker att vi förtjänar att få ett tydligt svar. Hur ser förbindelserna ut mellan EU och Israel i dag? Finns det på något område diskussioner om att fördjupa och gå vidare med relationerna trots det som nu händer på de ockuperade områdena?

Jag uppfattade inte riktigt hur man ska göra med anledning av den fullständiga provokation som Israel gjorde mot USA:s vice president. När han skulle dit och fredsförhandla bestämmer sig Israel för tusentals nya förbjudna bosättningar. Man provocerar så öppet USA, och ändå händer det så lite med resten av omvärlden. Vi bara tittar på när Israel gör sådana här övergrepp på den palestinska befolkningen och hela tiden förtrycker dem på mindre och mindre ytor. Vi i

stort sett bara accepterar det. Det är vårt dåliga samvete som gör att vi måste svälja allt som de gör.

Jag tycker att hela världen måste protestera på ett mycket tydligare sätt. USA har en väldigt viktig roll här. Därför är det bra med mötet mellan de fyra. Men EU kan göra mycket mer.

Anf. 54 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Fru ordförande! Det har hänt saker i natt i det här området. Efter raketbeskjutningar har det varit bombningar från andra hållet.

Jag vill ändå balansera den diskussion som uppstått med Hans Linde. Det är inte riksdagens uppfattning att vi ska slå igen dörrar. Vi tycker inte heller att det är rätt tid att uppgradera vårt förhållande affärsmässigt eller på annat sätt just nu. Men det är oerhört viktigt att inga dörrar slås igen i sammanhanget, varken till Palestina eller till Israel. Jag vill markera det starkt.

Anf. 55 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag vill bara tillägga till det som redan har sagts att vi är i en situation där vi måste sätta ned foten ordentligt. Det är 1 600 nya bosättningar nu senast. Svaret kanske blir: Okej, vi gör bara 1 500. Då tycker vi att det är ett framsteg för oss, det är bara 1 500. Så blir det på område efter område. Man säger att man tar si och så här mycket, och så ger man tillbaka lite. Det tycker vi är jättebra, de är öppna för en dialog.

Vi måste någonstans sätta ned foten. Som Monica Green sade är det vårt kollektiva dåliga samvete, men vi kan inte låta det styra hur länge som helst. Israel måste också ta sitt ansvar.

Anf. 56 STAFFAN DANIELSSON (c):

Jag tycker att det är bra att regeringen ställer sig bakom det uttalande som den höga representanten Ashton har gjort. Det är en oroande utveckling i östra Jerusalem. Israel agerar utmanande.

Jag vill komplettera diskussionen lite. Kan även situationen på Gazaremsan komma upp? Uppenbarligen agerar ledningen där mycket uppmanande med repressalier och så vidare. Kan kabinetssekreteraren kommentera det något?

Som flera av ledamöterna har sagt tror jag inte att man kan vara mycket tydligare i kritiken. EU:s ställningstagande är oerhört klart – detta accepterar vi inte. Jag vill där hänvisa till de Mellanösternslutsatser som rådet tog fram under det svenska ordförandeskapet i december och som är EU:s plattform framöver. Det framkom vid Gymnichmötet i Córdoba att vi fick mycket positiva recensioner angående att Sverige drev igenom Mellanösternresolutionen i höstas. Det ger EU en bra linje, och där finns naturligtvis återigen ett mycket klart uttalande om att bosättningar är illegala och strider mot folkrätten. På den punkten finns ingen som helst tveksamhet i EU-kretsen.

Hans Linde pratar om konsekvenser och att agera, och jag förstår tankegången. Samtidigt måste man konstatera att det också inom EU-kretsen finns lite olika uppfattningar om hur den uppkomna situationen ska hanteras. Jag tror att det finns ett antal medlemsstater som inte är villiga att i konkreta former gå alltför långt i agerandet. Nästa steg skulle nämligen vara sanktioner eller något sådant, och det finns precis som Holger Gustafsson var inne på ändå en tydlighet i att man inte vill stänga några dörrar för vare sig den ena eller den andra parten. Tvärtom måste vi se till att vi får dem till förhandlingsbordet.

Associeringsrådet blev uppskjutet, och därmed kom inte heller frågan om några uppgraderingar av samarbetet med Israel upp, men samtidigt har vi ett antal kontraktuella förbindelser där vi har folkrättsliga åtaganden. Det gäller naturligtvis inte minst på handelsområdet. Israel är medlem av WTO, och inom den ramen sker det fria varuflödet.

Vad vi däremot gör som inte alltid uppmärksammas är det som handlar om betydelsen av att se till att handeln sker korrekt, det vill säga ursprungsmärkningen. Vi har sett hur fusk och oegentligheter har pågått i form av varor från Västbanken som stämplas om som israeliska varor. EU-kommissionen har varit på den bollen för att se till att sådana oegentligheter inte får äga rum. Det måste finnas mycket tydliga ursprungsbeteckningar.

När det gäller Europol är det inte aktuellt med något medlemskap för Israel där. De är inte medlemmar i EU. Däremot finns ett samarbete med Israel liksom med en lång rad andra

tredjeländer, och där pågår naturligtvis olika former av dialoger.

Som jag tror att jag nämnde för Hans Linde i går när vi hade samma frågor uppe i utrikesutskottet handlar det när man talar om uppgradering mycket om diskussionerna kring olika politiska möten och nivåer, omfattningen och tillträde till olika EU-diskussioner. Allt detta ligger som sagt fortsatt på is och saknar aktualitet i dag.

Holger Gustafsson tog upp frågan om missilavskjutningen från Gazaremsan. Ja, en sådan skedde, och det var också värt att uppmärksamma. Det ger mig tillfälle att peka på det uttalande som nästan omedelbart gjordes från Catherine Ashton om att naturligtvis fördöma också detta våld. En person dödades på den israeliska sidan av denna missil. EU har hela tiden varit oerhört konsekvent; vi är emot våld i båda riktningarna.

Vad gäller Gaza ger det mig tillfälle att ta upp den fråga Staffan Danielsson hade och som jag borde ha nämnt redan i min inledning. Naturligtvis kommer Gaza att tas upp i denna större diskussion, inte minst för att Catherine Ashton kommer att vilja redovisa sina intryck. Hon har ju just besökt Gaza, som har varit svårt för utländska politiker att tillträda. Jag tror att man får gå tillbaka ända till Carl Bildts besök där i februari förra året för att hitta något. Sedan dess har det varit väldigt svårt för europeiska politiker att besöka Gaza. Hon gjorde dock det i går, och det framgår för övrigt också av medierna. Jag tror säkert att hon kommer att vilja redovisa sina intryck av den blockering av Gaza och den humanitära kris som fortsatt råder. Det är en utomordentligt allvarlig humanitär aspekt på Gazahanteringen.

Anf. 58 HANS LINDE (v):

Kabinettssekreteraren säger att det finns lite olika åsikter i EU-kretsen, och det är vi väl medvetna om. Det intressanta för oss är dock vad som i så fall är Sveriges åsikt i de interna diskussionerna. Vilken linje driver man?

Låt mig när det gäller begreppet ”stängda dörrar” bara understryka – och det är också ett svar till Holger Gustafsson – att det är här den kanske mest centrala skillnaden i svensk Mellanösternpolitik mellan de två blocken finns. På denna sida av bordet förespråkar vi dialog med samtliga parter, och det gör man inte på den andra sidan av bordet. Holger Gus-

tafssons parti tillhör ett av de fyra partier i riksdagen i dag som förespråkar just stängda dörrar när det gäller vissa parter i Mellanösternkonflikten. Här finns alltså en central skillnad.

Att hålla dörrarna öppna och ha en dialog utesluter inte att man kan vidta åtgärder för att markera. Man kan gå från ord till handling. Det kan handla om till exempel smarta sanktioner, vilket vi använder i andra fall och mot andra regimer när de begår brott mot de mänskliga rättigheterna och folkrätten. Det skulle till exempel kunna handla om att rikta in sig mot de företag som bygger bosättningarna eller mot dem som är direkt ansvariga för utbyggnaden. Här i nämnden har också tidigare diskuterats att man skulle kunna tänka sig att ta steg som att till exempel erkänna den palestinska myndigheten, just som en politisk markering i detta känsliga läge om positioneringen.

Det jag tycker är viktigt att understryka i denna diskussion – och jag ber om ursäkt om jag blir långgrandig – är nämligen att vi diskuterar bosättningarna. De är självklart oerhört allvarliga, för de är illegala och ett brott mot folkrätten. Det vi glömmer bort i diskussionen är att det inte finns någon tom mark i östra Jerusalem där man kan smälla upp 1 600 bosättningar. De byggs ju på mark som på olika sätt har beslagtagits från palestinier. Civila, helt oskyldiga palestinier har fördrivits från sina hem och fått sina hem rivna för att man skulle kunna bygga bosättningarna. En förutsättning för att dessa bosättningar ska kunna byggas är att Israel bedriver en lågintensiv etnisk rensning på de ockuperade områdena. Man fördriver palestinier.

Jag tycker att det egentligen är detta som är det riktigt allvarliga i sammanhanget, och det borde vara en självklarhet att vi inte bara gör uttalanden utan också agerar.

Anf. 59 MONICA GREEN (s):

Jag kan instämma i det Hans Linde säger. Resten av världen fick faktiskt Sydafrika att ändra sin apartheidpolitik genom påtryckningar och olika slags tryck och handelsbojkotter. Resten av världen kan och måste stoppa den apartheidpolitik som Israel just nu bedriver.

Anf. 60 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Den svenska linjen är naturligtvis att försöka få parterna tillbaka till förhandlingsbordet. Det är väldigt viktigt att vi

2009/10:28

19 mars

får i gång en genuin, resultatinriktad och målinriktad fredsförhandling. Det är det hela arbetet går ut på, och det som är ledstjärnan.

Vad gäller att erkänna den palestinska myndigheten har EU redan i olika sammanhang mycket tydligt sagt att det vi ser framför oss är en tvåstatslösning med en palestinsk stat som kan leva i fred och säkerhet sida vid sida med Israel. Ett antal EU-ministrar har redan sagt att när dagen kommer då vi får en tvåstatslösning är det en självklarhet att erkänna den palestinska staten. Till dess gäller dock de sedvanliga erkännandekriterierna.

Hans Linde har naturligtvis en poäng i bosättningspolitiken och var någonstans den etablerar sig. Där har vi i olika sammanhang varit väldigt tydliga med att påtala de olika vräkningar som har skett, inte minst av enskilda familjer. Vi har själva haft anledning att göra olika demarscher och olika protester, och det var en hel del av den varan under det svenska ordförandeskapet. Det var olika former av uttalanden, uppvaktningar och demarscher som gjordes från EU:s sida i Jerusalem för att påtala just aspekten att vi har ansett olika vräkningar vara helt oacceptabla.

Jag svarade aldrig på frågan om provokation. Jag kan inte annat än konstatera att resultatet också naturligtvis blev att det var en oerhört upprörd vice president Biden som återvände till Washington. Jag tror att vi kommer att få höra mer av fortsättningen när kvartettmötet äger rum i dag. Då tror jag nämligen att det kommer att finnas någon form av samfällt uttalande där denna provokation påtalas och fördöms.

Anf. 61 HANS LINDE (v):

Nu blir det en formfråga igen, men har vi möjlighet att anmäla avvikande mening när det är en diskussionspunkt?

Anf. 62 VICE ORDFÖRANDEN:

Ni kommer att kunna ha avvikande mening, för detta är en sådan där lite mer mjuk II:a. Det är ett ärende som fortsätter och fortsätter. Jag förutsätter att du vill anmäla avvikande mening.

Anf. 63 HANS LINDE (v):

Det vill jag göra. Jag får säga att vi inte har några invändningar mot det som lady Ashton har sagt och det som egentligen har sagts här. Däremot tycker vi att det är otillräckligt

och att man skulle behöva ta betydligt fler steg i detta oerhört känsliga och viktiga läge. Därför vill jag anmäla avvikande mening.

2009/10:28

19 mars

Anf. 64 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag vill instämma i det. Jag tycker också att det har gjorts saker under det svenska ordförandeskapet som har varit bra och som har fört processen framåt, men även jag tycker att vi kan vara tydligare. Jag trodde inte att vi kunde anmäla avvikande mening under en diskussionspunkt, men när chansen nu finns gör jag det.

Anf. 65 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga, och jag har förstått att Miljöpartiet och Vänsterpartiet anmäler avvikande mening.

När det gäller informationen, eller declaration, om Iran tackar jag helt enkelt för informationen.

Vi har blivit uppmärksammade på att det i anslutning till rådets möte finns en politisk dialog mellan Igad och Afrikas horn och Europarådets fyrpartsmöte. Finns det någonting att säga om detta?

Anf. 66 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Nej, men däremot om Somalia, och det kanske faller under rubriken Afrikas horn. Där finns nämligen en beslutspunkt som inte är redo för måndag och tisdag, men däremot kommer det att bli en skriftlig procedur.

Det handlar om en fråga som har varit uppe i nämnden ett antal gånger tidigare, nämligen EU:s träningsinsats för somaliska plutonchefer. Vi kommer att bedriva en träning av dem i Uganda för att de sedan ska kunna hjälpa övergångsregeringen att bidra till ökad säkerhet i Somalia. Vi räknar med att det blir skriftlig procedur den 31 mars, och då kommer vi i vanlig ordning att se till att nämnden naturligtvis får underlag. Jag vill dock redan nu nämna detta då det är möjligt att ministrarna på måndag i någon form ger det en politisk välsignelse, och sedan kommer formalia och den skriftliga proceduren den 31 mars.

Om de övriga punkterna har jag ingenting att säga.

2009/10:28
19 mars

Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till A-punkter. Det finns nämligen en grupp A-punkter inom UD:s härad. Finns det några frågor här? Jag finner inte så. Detta samråd kommer att avslutas kl. 14 i dag, precis som vanligt när det gäller A-punkterna.

Vi tackar för i dag och önskar trevlig helg!

Innehållsförteckning

2009/10:28

19 mars

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	1
Anf. 3 ÅSA LINDESTAM (s).....	1
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	2
Anf. 7 HANS LINDE (v)	2
Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	2
Anf. 9 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	3
Anf. 11 MONICA GREEN (s)	5
Anf. 12 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	5
Anf. 13 CHRISTINA AXELSSON (s).....	5
Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	5
Anf. 15 MONICA GREEN (s)	7
Anf. 16 MAX ANDERSSON (mp).....	7
Anf. 17 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	7
Anf. 18 STAFFAN DANIELSSON (c).....	7
Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	8
Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 21 HANS LINDE (v)	8
Anf. 22 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 23 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	9
Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 25 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	10
Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	10
Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 29 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	11
Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN	11
2 § Utrikes frågor.....	12
Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 32 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	12
Anf. 33 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	13
Anf. 34 BODIL CEBALLOS (mp)	14
Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE.....	14

Anf. 36	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m).....	15
Anf. 37	VICE ORDFÖRANDEN	15
Anf. 38	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	15
Anf. 39	BODIL CEBALLOS (mp).....	16
Anf. 40	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	16
Anf. 41	VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 42	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	16
Anf. 43	HANS LINDE (v).....	18
Anf. 44	ÅSA LINDESTAM (s)	18
Anf. 45	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18
Anf. 46	VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 47	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	19
Anf. 48	VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 49	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21
Anf. 50	VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 51	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	22
Anf. 52	HANS LINDE (v).....	23
Anf. 53	MONICA GREEN (s).....	24
Anf. 54	HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	24
Anf. 55	BODIL CEBALLOS (mp).....	24
Anf. 56	STAFFAN DANIELSSON (c)	25
Anf. 57	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	25
Anf. 58	HANS LINDE (v).....	26
Anf. 59	MONICA GREEN (s).....	27
Anf. 60	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 61	HANS LINDE (v).....	27
Anf. 62	VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 63	HANS LINDE (v).....	28
Anf. 64	BODIL CEBALLOS (mp).....	28
Anf. 65	VICE ORDFÖRANDEN	28
Anf. 66	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	28
Anf. 67	VICE ORDFÖRANDEN	28

